

PROBOWANY (9) *part praet pass impf i pf*

impf (8) [w znac. **I.**], *pf* (1) [w znac. **II.**]

probowany (8), **probowan** (1).

Oba o jasne; -any, -ån.

sg m N probowany (1), (*praed*) probowan (1). ◊ [*G* probowan(e)go.] ◊ *f N* probowanã (1). ◊ *A* probowanã (1). ◊ *n N* probowan(e) (1). ◊ *pl N m pers* probowani (1). *subst* probowan(e) (3).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI w. (jeden z niżej notowanych przykładów) s.v. *probować*.

I. impf: *Sprawdzany, poddawany próbie, doświadczany, badany* (8) : Ktemu nie mowi tu zgoła o wżytkich prorocत्वách/ piśmách y náukách/ żeby znowu miály być probowane: ále tylko o nowych/ wątpliwych y podeyrzanych/ ktore iefzcze nie fã doświadczone. *WujNT* 712, 470 *margin*.

W połączeniach szeregowych (2): *Periclitandae vires ingenii*, Ma być probowana/ kofztowana/ dofwiadczone krzepkość dofćipu czyiego. *Mącz* 291d; Dekrety ich [*koncyliów*] nie máią być w wątpliwść przywodzone. [...] Ani probowane/ ábo exáminowane/ chyba vmyślem dobrym. *WujNT* Zzzzz2v.

a. *O człowieku: wystawiany na próbę* (3) :

probowan w czym (1): bo ták grzełnik bywa probowan w dwoiřty m ięzyku [*tj. fałszu*] [*probatur in duplici lingua*]. *Leop Eccli* 5/11.

a. *Na którego Bóg zsyła nieszczęścia, aby doświadczyc jego wiary* (2) : Tã [*cnotã*] on mořny Píalmodzicy [*tj. Dawid*] dziwnie probowany Trwa w pámięć poki Słońce świeci nie obrány. *RybGęśli* D4.

probowany czym (1): y Kátholicy [...] częřtymi nawálnořćiami y przeciwięńřtwy bywáią probowani. *WujNT* 35.

b. *O metalu szlachetnym: badany pod wzgłędem czystości* (1) :

Fraza: »złoto ogniem bywa probowane« (1): Abowiem złoto ogniem bywa probowane [*in igne probatur*]/ á ludzie wdźięczni bywáią doswiadczeni w piecu vtrapienia. *BibRadz Eccli* 2/5.

II. pf (1) :

1. *Sprawdzony* (1) : trzeba dobrze rozumieć prochowi iáko mocny álbo fłáby/ á według iego miáre probowanã mieć. *BielSpr* 73.

2. [*Wymłócony na próbę, w celu obliczenia ilości ziarna uzyskanego z całego zbioru: Jęczmienia w przerzeczonych folwarcech in summa jest kop 520, z których wedle plonu probowanego, kładąc kop 8 na 5 kor., będzie kor. 325 LustrRus* 38, 56, 104.]

Synonimy: **I.** doświadczany; **II.1.** doświadczony, pewny.

Cf NIEPROBOWANY, **PROBOWAĆ**